

Cent anys del «Canigó»

Si el poema "Canigó", que culmina l'èpica nacional catalana, sortí d'impresca el 1885, per què celebrar-ne el centenari l'any següent? De fet fou el 1886 que el país el va fer seu i reconegué en mossèn Jacint Verdaguer la veu inspirada dels seus sentiments.

D'entre les commemoracions que se'n fan —esmento de passada el número monogràfic de la revista olotina "Alimara"— les dels dies 15 i 16 de juliol, a Sant Martí del Canigó i a Perpinyà, éreu plenes de força evocadora. L'encontre dels bisbes de Catalunya amb els del sud-est de França en terres rosselloneses actualitzà la dedicatòria del poema, que Verdaguer adreçà "als catalans de França". Conferències de Modest Prats i Hildebrand Miret assajaven lectures actualitzades de l'epopeia, en un clima de pàtria i d'església.

Celebració minoritària: es tractava de discreció calculada pels organitzadors o d'una commemoració furtiva? No fou l'homenatge de Catalunya, ni el de la gent de lletres, ni el del poble cristià de casa nostra. Pot ser l'inici d'una sèrie d'accions que han d'eixamplar-ne la ressonància. Als suggeriments que de diverses bandes es proposen, afegeixo el meu: el Retaule del Canigó. Seria una sèrie de deu o dotze quadres que resumeixen els moments cabdals del poema. Destinació final, el santuari de la Mare de Déu del Mont, un dels indrets on es gestà l'epopeia. Parafrassejant Verdaguer, podria dir-se: "—El 'Canigó' no té retaule: qui l'hi voldrà donar?"

JOSEP M. MARQUÈS

Els diners de la Universitat

La Junta de Govern de la Universitat Autònoma de Barcelona va aprovar, en sessió celebrada el 29 de juliol passat, iniciar els tràmits per obtenir un crèdit de mil cent milions de pessetes destinat a l'arranjament d'edificis i locals, la millora d'instal·lacions i equipaments, l'adquisició de fons bibliogràfics i la urbanització del Campus. Per a Girona, el més remarcable és que una part del crèdit, cent milions exactament, es destinaran a la construcció de l'edifici de les Aligues, que esdevindrà el nucli de l'Estudi General de Girona, i a la dotació de les instal·lacions adients. Cal recordar que per trobar una altra inversió important de la Universitat s'ha d'anar als inicis del Col·legi Universitari de Girona i en cap cas la inversió no era de la importància de la citada. Tot i valorant la inversió com cal, especialment perquè aquesta vegada va emmarcada en un projecte racional, no podem oblidar que la materialització de l'Estudi General només és al començament i que, per tant, les institucions catalanes hauran d'aportar-hi molt més, tant econòmicament com en personal i capacitat d'actuació, si volen donar als nostres estudis universitaris el lloc que els pertoca en la futura ordenació universitària de Catalunya.

En aquest sentit, tot aplicant una anàlisi més àmplia, no es pot pas qualificar de digna la situació de les Universitats catalanes, els pressupostos de les quals, gairebé les tres quartes parts, estan compromesos en despeses de personal, mentre que el funcionament, les inversions normals i la recerca és aproximadament de l'ordre del 20%. Catalunya, en aquestes circumstàncies, no podrà mai dir que ha estat capaç de renovar i modernitzar les seves universitats.

JOAN MIRÓ

Catalunya (Girona), centre d'art

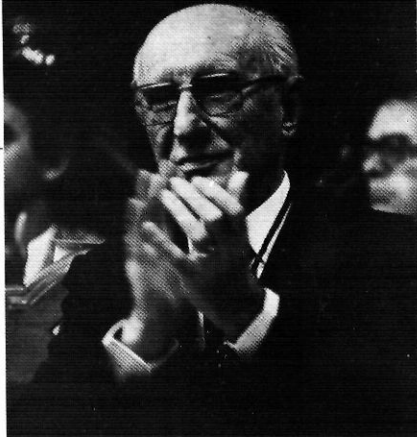
De les multiexposicions amb label "Catalunya, centre d'art" que dins el marc del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana tenen lloc durant l'estiu a Girona, fins ben entrat setembre, se n'hauria de poder parlar amb més espai que el d'aquesta columna.

Fa alguns anys ens queixàvem dels desèrtics estius artístics gironins. Alguna cosa sembla que ha canviat. No pas tant si ens ho miréssim de prop. Girona gaudeix d'una infraestructura d'espais, però són espais dispersos. Enguany les institucions, col·legis i caixes han cedit els seus locals, coordinadament, a una iniciativa telecomandada des de Barcelona. No és pas tan clar que s'hagin posat d'acord en les modalitats pràctiques: els horaris discrepen, són minsos i semblen respectats a desgana. En això també estem ben lluny d'Europa! Hem vist estiuiejants forasters —també n'hi ha que s'interessen per la cultura— anar esmaperduts, a deshora, d'un local a l'altre. Una família nòrdica aprofitava l'espera, davant la Casa de Cultura, per cruspir-se un frugal àpat. La publicitat i els catàlegs tampoc no han funcionat. En ocasions així, tot i el pintoresquisme d'haver de resseguir la ciutat sencera, és quan hom enyora més la manca d'un autèntic Centre d'Art Contemporani a Girona. Espaiós i coherent, funcional i cèntric. Els locals habilitats ja tenen —és de suposar— vida cultural pròpia.

Pintura, fotografia, poesia visual, art alternatiu, moda, llibres d'art, ceràmica, escultura, tapis, esmalts, vidre, joieria, disseny gràfic, d'interior i industrial, il·lustració, còmic, arquitectura, dibuix, gravat i collage encabits en onze locals és molta i interessant tela, en sentit concret i figurat. Ha estat una ocasió desaproveitada?

Hi trobàvem a faltar una varietat. La del *grafitti*, tan vital i expressiva en la darrera dècada de reconquerides "llibertats formals". Però no, a finals de juliol, un autor anònim havia espraïat, damunt el rutilant disc vermell de l'anagrama de la magna mostra —el de la porta de la sala Vinardell i Roig— la marca d'una coneguda beguda nord-americana. El disc, el vermell... s'havia produït l'associació gràfica que era de suposar...

ENRIC MARQUÈS

Santaló, doctor «Honoris Causa»

El tretze de juny, el Saló de Sessions de l'Ajuntament de Girona era ple de gom a gom d'una assistència poc habitual. La cerimònia solemne la presidia el Dr. Ramon Pascual, Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona. Els presents, a peu dret, acollien amb grans aplaudiments el Dr. Lluís Antoni Santaló, matemàtic il·lustre, fill de Girona, ara resident a l'Argentina. El Dr. Santaló, premi Príncep d'Astúries, Doctor *Honoris Causa* per la Universitat Politècnica de Catalunya, rebia a la seva ciutat natal una distinció particularment emocionant: la proclamació com a Doctor *Honoris Causa* per la Universitat Autònoma de Barcelona en reconeixement dels seus mèrits.

El Dr. Joan Girbau, el qual actuava de padrí del Dr. Santaló, va exposar els trets principals de la biografia del candidat i en va destacar les seves aportacions decisives a la Geometria Integral i a les Probabilitats Geomètriques, tot citant diferents opinions sobre l'obra de Santaló emeses per altres investigadors matemàtics d'arreu del món.

El Dr. Santaló, que també ha contribuït a difondre noves idees sobre l'educació matemàtica, va triar, a tall de resposta, un tema de caràcter general: *Què són les Matemàtiques?*, la qual cosa li va permetre explicar planerament, amb força claredat, una breu història tant de les teories matemàtiques com de llurs aplicacions, que va acabar amb una interessant especulació sobre el futur de les branques del coneixement que avui tenen tractament matemàtic i amb algunes reflexions de caire humanista.

Amb aquest acte, protocol·lari, sí, però alhora prestigiós, la Universitat ha fet un pas endavant en el llarg procés de consolidació i normalització de la vida universitària a la ciutat. També així es va fent realitat l'Estudi General de Girona.

RAMON AMETLLER

Les Joventuts Musicals

Fundades per Marcel Cuvelier a Bèlgica l'any 1940 i després a França per René Nicolý, les Joventuts Musicals es presenten com a un moviment obert als joves de tot el món, fora de tota preocupació política o filosòfica; un moviment dedicat a la difusió de la música viva o d'altres expressions artístiques, al servei de l'escola, la Universitat o els joves obrers; un moviment a favor de la pau i de la cooperació internacional gràcies a un millor coneixement de les diferents cultures.

La Federació Internacional de Joventuts Musicals aplega 52 països d'arreu del món els quals ofereixen, a nivell internacional, ofertes musicals múltiples i diversificades. Trobades, seminaris, col·loquis, assemblees, congressos i una participació musical activa a tots els nivells gràcies, en bona part, a l'intercanvi d'interpres, experts, pedagogs, animadors...

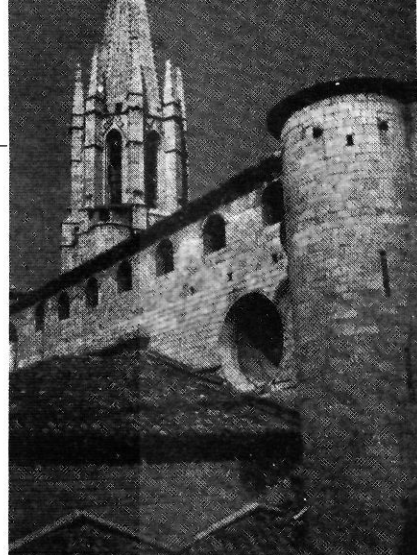
L'Orquestra Mundial de JJMM, el Concurs Internacional de JJMM a Belgrad, el Centre Cultural de Groznan, el Centre Internacional de Documentació sobre les Tècniques d'Animació a Bydgoszcz (Polònia), els Campus Musicals o Cursos d'Interpretació a molts països entre els quals hi ha el de Torroella de Montgrí, són activitats abonades per la Federació Internacional.

A nivell d'Estat són 72 les associacions de JJMM federades per territoris autonòmics. A Catalunya som 32, de les quals 7 pertanyen a les comarques gironines.

Concerts durant tot l'any, conferències, concerts per a escolars de 3r i 5è d'EGB i 1r de BUP i els Festivals Internacionals de Música són, entre altres, les activitats més usuals organitzades per JJMM.

Organismes públics de tots els països membres protegeixen i financien aquestes activitats juntament amb les aportacions dels socis i ajuts d'entitats privades principalment Fundacions. Si per si soles JJMM no pot dedicar-se a *ensenyar* música per sortir-se de les seves possibilitats, sí que aconseguix *despertar* l'interès de joves i adults per la música. A les comarques gironines, després d'uns anys de funcionament de JJMM comencem a veure'n els resultats.

JOSEP LLORET

Història de Girona

L'interès dels presidents de la Diputació Provincial i de la Corporació Municipal de Girona ha fet possible, després d'alguns mesos de gestions, que les dues institucions arribessin a un acord per a la consolidació d'un vell projecte gironí: la publicació d'una Història de la ciutat de Girona que vagi més enllà de la monografia i del manual.

Aquesta Història de Girona es publicarà en volums d'aparició periòdica, coincidint amb els trimestres escolars, a partir del proper mes de gener. Cada volum contindrà un tema monogràfic, amb un text rigorós elaborat pel millor especialista en el tema, i molt de material gràfic.

La col·lecció completa suposarà una obra de prop de 5.000 pàgines, distribuïdes en mig centenar de volums que comprendran els diferents períodes i aspectes de la història de la ciutat, sense deixar cap buit.

No sean llibres pensats per a erudits, sinó per al gran públic i sobretot per als estudiants d'ensenyament mitjà i universitari i per als mestres d'EGB. S'utilitzarà la fórmula del quadern, camí intermediari entre el fascicle i el llibre, i es distribuirà a un preu popular. Girona, ciutat d'historiadors i d'arxius, no posseïa encara una obra conjunta d'aquestes característiques. Es tracta d'un projecte molt ambiciós que permetrà que quedi aplegat, de manera ordenada, tot el saber actual sobre el passat de la ciutat, fins ara dispers en publicacions molt diverses, i també el resultat de noves investigacions sobre els períodes més poc estudiats.

JAUME FABRE

CIÈNCIA

MÚSICA

HISTÒRIA